

[Marius Buhl.]

skoleformer er der et ret stort frafald. Jeg skal ikke angive det i procent, det er vanskeligt, men procenten for frafaldet i konfirmationsalderen ligger ret højt.

Så kan man spørge: hvad gør det, at de kommer ind i mellemskolen og derefter falder fra, fordi de ikke kan klare sig? Enhver, som kender mellemskolens fagplan, vil indrømme, at det gør noget, hvis en elev bliver taget ud af 2. eller 3. mellem; det gør i høj grad noget. Jeg ved godt, at der er folk, der har fået sådanne elever, som siger: ja men de kan dog en smule sprog, er ret flinke i regning og dansk, så det gør ikke noget. Vi andre ved bedre. Vi ved, at planen er lagt sådan, at de slet ikke har arbejdet med Danmarkshistorien fra 1789 og til dato, og at de mangler meget i forskellige fag. Derfor er det højst uheldigt; det vil ingen benægte.

Hvis skønnet er galt, gør man både barnet og lærerne og forældrene en dårlig tjeneste. Enhver lærer har jo gang efter gang været ude for at have haft elever, om hvem der er skønnet galt, men vedkommende skulle trækkes igennem, og det var ikke morsomt, hverken for forældrene eller for barnet, ej heller for skolen.

Yderligere kan man vel også sige, at det er sådan, eller er ved at blive sådan i det mindste, at mellemskolen ikke blot får for mange uegnede, men også for mange egnede. Det er ved at blive sådan i vort land, at man ræsonnerer som så, at hvis et barn i det hele taget har evne til at tage eksamen, skal det også have den; ellers er der noget galt på færde, mener man. Det er en vrangforestilling, som ikke må oprettholdes. Det må ikke være sådan, at hvis et barn ikke kommer i eksamensmellemskolen, føler det sig nærmest lidt tilsidesat. Det er kun 3-4 dage siden, jeg besøgte en familie, hvor der var en lille pige på 14 år, som jeg kom til at sidde alene sammen med et øjeblik. Jeg spurgte hende lidt om hendes skolegang, og hun fortalte, at hun gik i den almindelige kommuneskole. Øjeblikkelig begyndte hun stammende at fremsætte en hel mængde undskyldninger for, at hun ikke var kommet i mellemskolen. Det var, fordi de var tilflyttere, og der var forskellige andre begrundelser. Dette er ikke godt, og det er heller ikke godt, hvis

fragangen fra den almindelige kommuneskole bliver så stor, at den resterende del ligesom bliver mindre anset; at det går sådan, kan vanskeligt benægtes. Det kan ikke benægtes, at den store fragang har disse uheldige følger og for resten også den uheldige følge, at udbygningen af de små landsbyskoler hæmmes.

Jeg har været ude for, at kommunalfolk har sagt til mig: ja, vi skal jo udbygge, men over halvdelen af børnene går i 11-12 års alderen til realskolen, og så sidder vi tilbage med nogle ganske få; hvordan skal vi egentlig på den måde få system i udbygningen af vort skolevæsen? Det er ikke egentlig noget, man ser så tit, men det må dog tages i betragtning. Det må vel også tages i betragtning, at det kan svække lærernes arbejdsglæde. Jeg kender udmærket godt sætningen, at lærerne er til for børnenes skyld og for skolens skyld, og at de skal arbejde lige energisk o. s. v., uanset hvordan klientellet er. Det er alt sammen rigtigt, men det er også rigtigt, at lærerne er mennesker, og at det kan virke svækkende på interessen, når de år efter år ser omtrent halvdelen og i reglen den bedste halvdel af deres elever gå over i realskolen allerede i 11-12 års alderen.

Den opfattelse breder sig efterhånden, som en dreng engang udtrykte, da han sagde, at han ville hen i realskolen. Da moderen spurgte ham hvorfor, sagde han: jo, for ellers kan man ingenting blive. Det er ikke nogen god opfattelse at få udbredt. Det er efterhånden blevet sådan, at når en skorstensfejer i en provinsby averterer efter en lærling, skriver han i annoncen, at drengen skal have mellemskoleeksamen — mellemskoleeksamen for at kunne komme i skorstensfejerlære! Nu er skorstenene i denne provinsby — jeg kender den meget godt — jo ikke så snørklede, at der er brug for geometri, når man skal feje dem, det er jeg sikker på, og fremmede sprog er der selvfølgelig heller ikke brug for at kunne — det skulle da være det sprog, fuglene taler, men det lærer man jo ikke engang i mellemskolen. Det kan altså ikke være for sprogkundskabernes skyld, lærlingen skal have mellemskoleeksamen. Forklaringen er den, at den rare skorstensfejer ræsonnerer som så: jeg vil have en flink og kvik dreng i lære, og alle flinke og kvikke drenge kom-